II. SANOAT

Dastlabki ma’lumotlarga asosan 2023 yilning yanvar-mart oylarida viloyatda faoliyat ko‘rsatayotgan sanoat korxonalari tomonidan hajmi 6216,1 mlrd. so‘mlik sanoat mahsulotlari ishlab chiqarilgan bo‘lib, o‘tgan yilning shu davriga nisbatan sanoat mahsuloti fizik hajm indeksi 103,3 foizni tashkil etdi.

2023 yil yanvar-mart oylarida asosiy iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha sanoat ishlab chiqarish tarkibi, hajmi va fizik hajm indeksi

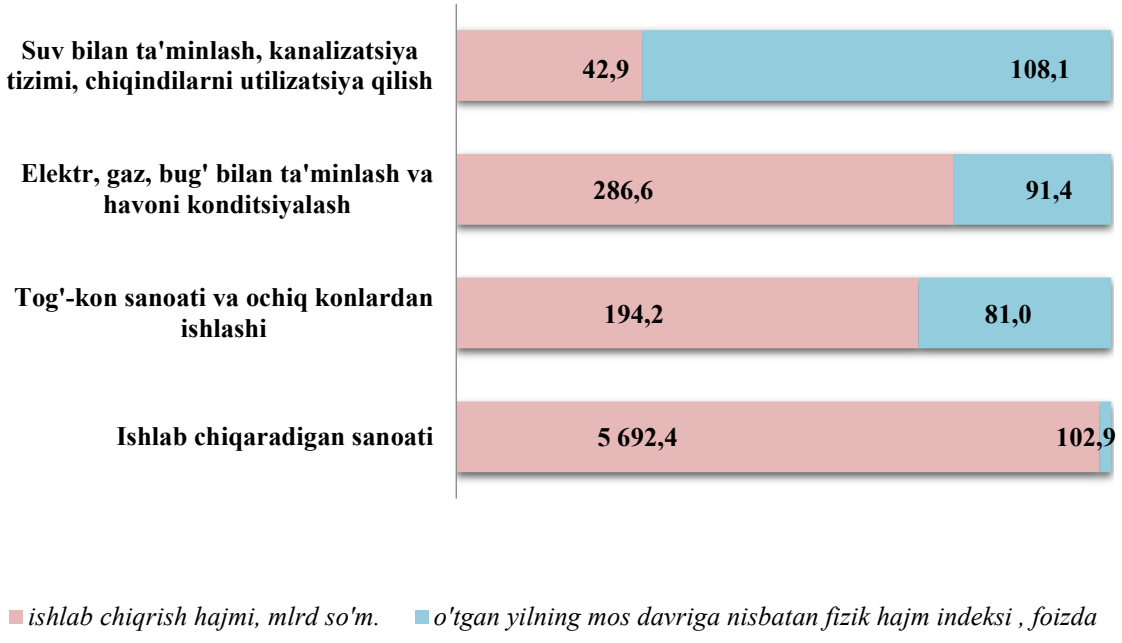

Jami sanoat ishlab chiqarish hajmi o‘sishining asosiy omili bo‘lib, ishlab chiqaradigan (qayta ishlash) sanoatida ishlab chiqarish hajmining o‘tgan yilning shu davriga nisbatan 102,9 foizga o‘sishi bilan birga, tog‘-kon sanoati va ochiq konlarda ishlash bo‘yicha 81,0 foizni, elektr, gaz, bug‘ bilan ta’minlash va havoni konditsiyalashning 91,4 foizni va suv bilan ta’minlash, kanalizatsiya tizimi, chiqindilarni utilizatsiya qilish 108,1 foizni tashkil etganligini kuzatish mumkin.

2023 yil yanvar-mart oylarida iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha sanoat mahsulotini ishlab chiqarish

	mlrd. so‘m	*o‘sish sur’ati, foizda*
Iqtisodiy faoliyatning alohida turlari bo‘yicha sanoat mahsulotlari ishlab chiqarish hajmi	**6 216,1**	**103,3**
Tog‘- kon sanoati va ochiq konlarni ishlash	**194,2**	**81,0**
ulardan:		
Tog‘- kon sanoati bilan bog‘liq boshqa faoliyat	20,1	60,0
Tog‘- kon sanoati sohasidagi texnik xizmatlar	174,1	85,9
Ishlab chiqaradigan sanoat	**5 692,4**	**102,9**
undan:		
Oziq- ovqat ichimliklar va tamaki mahsulotlari ishlab chiqarish	1 197,2	105,5
To‘qimachilik, kiyim, teri va unga tegishli mahsulotlari ishlab chiqarish	1 945,4	108,2
Yog‘och va po‘kak buyumlar , poxol va to‘qish uchun materiallar, qog‘oz va qog‘oz mahsulotlari, mebel ishlab chiqarish	43,0	97,8
Yozilgan materiallarni nashr qilish va aks ettirish	0,8	113,8
Koks va neftni qayta ishlash mahsulotlari ishlab chiqarish	2 071,3	109,2
Kimyo mahsulotlari, rezina va plastmassa buyumlar ishlab chiqarish	115,1	106,1
Asosiy farmatsevtika mahsulotlari va preparatlari ishlab chiqarish	1,6	139,4
Boshqa nometall mineral mahsulotlar ishlab chiqarish	195,8	62,6

	mlrd. so‘m	*o‘sish sur’ati, foizda*
Metallurgiya sanoati	27,3	107,5
Mashina va uskunalarni ishlab chiqarish, ta’mirlash va o‘rnatish, avtotransport vositalari, treylerlar,yarim pritseplar va boshqa tayyor buyumlarni ishlab chiqarish	93,2	45,4
Boshqa tayyor buyumlar ishlab chiqarish	1,7	29,2
Elektr, gaz, bug‘ bilan ta’minlash va havoni konditsiyalash	**286,6**	**91,4**
Suv bilan ta’minlash; kanalizatsiya tizimi, chiqindilarni yig‘ish va utilizatsiya qilish	**42,9**	**108,1**

Iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha sanoat mahsulotlarini ishlab chiqarish
(umumiy hajmga nisbatan foiz hisobida)
(yanvar-mart)

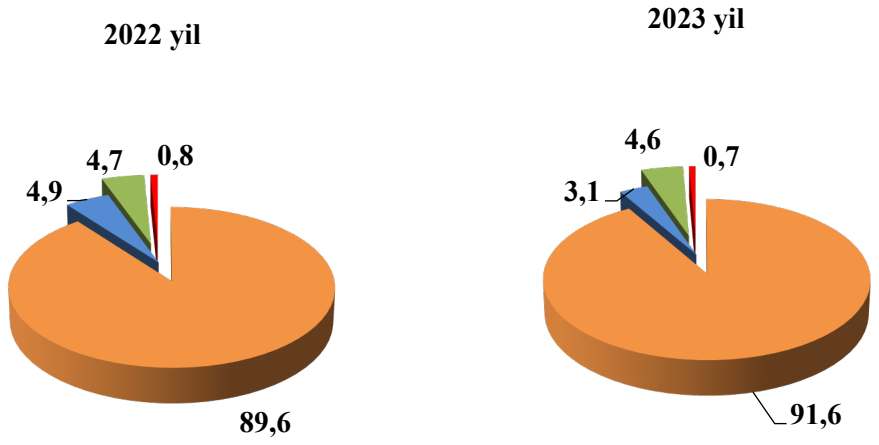

	Ishlab chiqaradigan sanoati
	Tog'-kon sanoati va ochiq konlardan ishlashi
	Elektr, gaz, bug' bilan ta'minlash va havoni konditsiyalash
	Suv bilan ta'minlash, kanalizatsiya tizimi, chiqindilarni utilizatsiya qilish

Tog‘-kon sanoati va ochiq konlarni ishlash

Iqtisodiy tarmoqlar kesimida o‘rganilganda,

Tog‘- kon sanoati va ochiq konlarni ishlash korxonalari tomonidan 2023 yil yanvar-mart oylarida ishlab chiqarilgan mahsulotlar hajmi 194,2 mlrd.so‘mni yoki jami ishlab chiqarilgan sanoat mahsulotlari hajmining 3,1 foizni tashkil etdi.

Tog‘-kon sanoatida ishlab chiqarilgan mahsulotlar turi bo‘yicha o‘tgan yilning tegishli davriga nisbatan tog‘-kon sanoati sohasidagi texnik xizmatlar 2,8 foizga ko‘paygan, tog‘-kon sanoati bilan bog‘liq boshqa faoliyat 0,3 foizga kamaygan.

Ishlab chiqaradigan sanoat (qayta ishlash sanoati)

Buxoro viloyatida sanoat korxonalarini modernizatsiya qilish, texnik va texnologik qayta jihozlash borasida amalga oshirilayotgan ishlar hududda ishlab chiqarish hajmi va sifatini yuksaltirishga xizmat qilmoqda.

2023 yil yanvar-mart oylarida ishlab chiqaradigan sanoat korxonalari tomonidan ishlab chiqarilgan mahsulotlar hajmi 5692,4 mlrd.so‘mni yoki jami ishlab chiqarilgan sanoat mahsulotlari hajmining 91,6 foizni tashkil etdi.

Ishlab chiqaradigan sanoatda yirik sanoat korxonalari tomonidan natura ko‘rinishida ayrim turdagi sanoat mahsulotlarini ishlab chiqarish

	O‘lchov birligi	*2023 yil yanvar-mart*	*2022 yil yanvar-martga nisbatan foiz*
Benzin	ming tn.	293,5	123,8
Dizel yoqilg‘isi	ming tn.	54,2	79,0
Mazut	ming tn.	16,6	80,3
Kerosin	ming tn.	51,7	2,7 m.
Suyultirilgan gaz	ming tn.	4,2	104,0
Aroq	ming l. 100,0 foiz spirt	1 590,8	114,1

	O‘lchov birligi	*2023 yil yanvar-mart*	*2022 yil yanvar-martga nisbatan foiz*
Uzum vinosi yoki uzum turpini distillash natijasida olingan spirt nastoykalari, konyak spirtidan tashqari	ming l. 100,0 foiz spirt	3,2	141,0
Uzum vinosi	ming l.	38,8	58,3
Yumshoq bug‘doy va spelta uni	ming tn.	8,6	41,6
Tozalangan o‘simlik yog‘i	tn.	733,0	27,9
Paxta tolasi	ming tn.	32,6	90,6
Paxta (linti)	tn.	3 039,0	98,0
Paxta chigiti	ming tn.	52,6	104,7
Chigitdan olingan kunjara va boshqa qattiq chiqindilar	ming tn.	3,4	28,6
Soapstoklar (neytrallash jarayoni mahsuloti)	tn.	73,0	15,9
Don ekinlarini qayta ishlashdan hosil bo‘lgan kepak, chigit va boshqa chiqindilar	ming tn.	17,3	161,3
Yirik shoxli qoramollar uchun tayyor ozuqa (ko‘p komponentli aralashmalardan tashqari)	ming tn.	4,2	41,7
Chakana savdo uchun qadoqlangan paxtadan yigirilgan ip	tn.	1 855,0	136,5
Yo‘l qoplamalari uchun asfaltli aralashmalar	ming tn	19,9	150,0

O‘z navbatida ishlab chiqaradigan sanoatda o‘tgan yilning mos davriga nisbatan, boshqa toifalarga kiritilmagan mashina va uskunalar ishlab chiqarish 171,1 foizni, asosiy farmatsevtika mahsulotlari va preparatlari 139,4 foizni, teri va unga tegishli mahsulotlar ishlab chiqarish120,8 foizni, ichimliklar ishlab chiqarish 118,7 foizni tashkil etgan bo‘lsa, elektr uskunalar ishlab chiqarish 3,2 marta oshganligini kuzatish mumkin.

Ishlab chiqaradigan sanoat tarkibida yuqori texnologiyali ishlab chiqarish tarmog‘ining ulushi 0,1 foizni, o‘rta-yuqori texnologiyali 2,2 foizni, o‘rta-quyi texnologiyali 41,8 foizni, quyi texnologiyali 55,9 foizni tashkil etdi.

Tarmoqlararo sanoat kooperatsiyasini rivojlantirish, tayyor mahsulotlar, butlovchi qismlar va materiallar ishlab chiqarishni mahalliylashtirish dasturini amalga oshirish doirasida tadbirkorlik sub’ektlari tomonidan 2023 yilning yanvar-mart oylarida 774,0 mlrd.so‘mlik mahalliylashtirilgan mahsulot ishlab chiqarildi.

2023 yil yanvar-mart oylarida ishlab chiqarishning texnologik tarkibi bo‘yicha ishlab chiqaradigan sanoat tarkibi, foizda

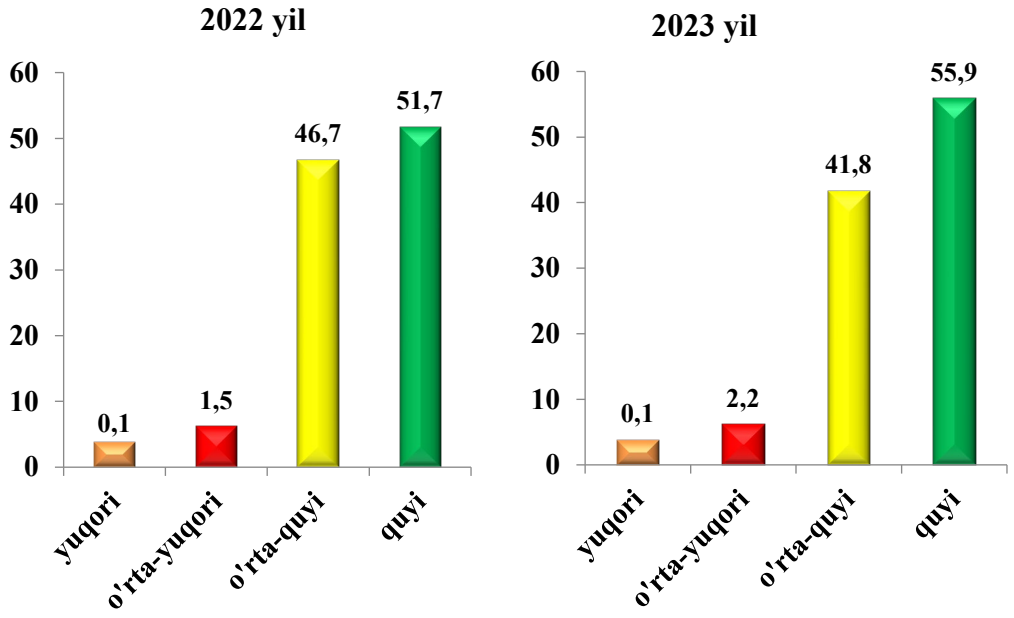

Elektr, gaz, bug‘ bilan ta’minlash va havoni konditsiyalash

Elektr, gaz, bug‘ bilan ta’minlash va havoni konditsiyalash korxonalari tomonidan ishlab chiqarilgan mahsulotlar hajmi 286,6 mlrd. so‘mni (jami ishlab chiqarilgan sanoat mahsulotlari hajmining 4,6 foizni) tashkil etdi.

2023 yil yanvar-mart oylarida sanoatning mazkur tarmog‘ida elektr energiyani ishlab chiqarish, uzatish va taqsimlash hamda bug‘ bilan ta’minlash va havoni konditsiyalash tizimi hajmining o‘tgan yilning mos davriga nisbatan 91,4 foizga kamayganligi kuzatildi.

Elektr, gaz, bug‘ bilan ta’minlash va havoni konditsiyalash sohasida yirik sanoat korxonalari tomonidan sanoat mahsulotlarini ishlab chiqarish

	O‘lchov birligi	*2023 yil yanvar-mart*	*2022 yil yanvar-martga nisbatan, foiz*
Bug‘ va issiq suv (issiqlik energiyasi)	ming g.kal.	330,7	90,1

Suv bilan ta’minlash, kanalizatsiya tizimi, chiqindilarni utilizatsiya qilish.

Suv bilan ta’minlash, kanalizatsiya tizimi, chiqindilarni utilizatsiya qilish korxonalari tomonidan ishlab chiqarilgan mahsulotlar hajmi 42,9 mlrd. so‘mni (jami ishlab chiqarilgan sanoat mahsulotlari hajmining 0,7 foizni) tashkil etdi.

O‘tgan yilning mos davriga nisbatan suv bilan ta’minlash, kanalizatsiya tizimi, chiqindilarni utilizatsiya qilish bo‘yicha xizmatlar 108,1 foizga ko‘payganligi kuzatildi.

Iste’mol tovarlari ishlab chiqarish

Hisobot davrida 1594,6 mlrd. so‘mlik iste’mol tovarlari ishlab chiqarilib, 2022 yil yanvar-mart oylariga nisbatan 111,3 foizni tashkil etdi. Jumladan, 976,7 mlrd.so‘mlik oziq-ovqat mahsulotlari va 617,9 mlrd.so‘mlik nooziq-ovqat mollari (2022 yil yanvar-martga nisbatan mos ravishda 113,7 foiz va 107,8 foiz) ishlab chiqarildi.

Tayyor mahsulotlar turlarini kengaytirish va ishlab chiqarilishini qo‘llab quvvatlash bo‘yicha amalga oshirib kelinayotgan chora-tadbirlar natijasida viloyat bo‘yicha istemol tovarlar ishlab chiqarish hajmi 1594,6 mlrd.so‘mni tashkil etdi va 2022 yil yanvar-mart oylariga nisbatan 111,3 foizlik o‘sish taminlandi, jami sanoatdagi ulushi esa 25,7 foizga teng bo‘ldi.

Iste’mol tovarlari ishlab chiqarish hajmi va o‘sish sur’atlari

(2023 yil yanvar-mart)

	mlrd. so‘m	*o‘sish sur’ati, foizda*
Iste’mol tovarlarini ishlab chiqarish	**1 594,6**	**111,3**
shu jumladan:		
oziq-ovqat tovarlari	976,7	113,7
nooziq-ovqat tovarlari	617,9	107,8

Oziq-ovqat mahsulotlarini ishlab chiqarish 976,7 mlrd.so‘mga yetkazilib, jami iste’mol tovarlaridagi ulushi 61,3 foiz, jumladan, nooziq-ovqat mahsulotlarini ishlab chiqarish hajmi 617,9 mlrd.so‘m, jami iste’mol tovarlaridagi ulushi 38,7 foizni tashkil etdi.

Keyingi besh yilning tegishli davrlaridagi oziq-ovqat mahsulotlarini ishlab chiqarishni taqqoslaganda, ushbu ko'rsatkichning iste'mol tovarlarining umumiy hajmidagi eng katta ulushi 2023 yilning yanvar- mart oylariga to'g'ri kelmoqda (2019 yil – 36,1 foiz, 2020 yil – 36,3 foiz, 2021 yil – 35,3 foiz, 2022 yil -31,4 foiz, 2023 yil – 61,3 foiz).

Iste’mol tovarlari ishlab chiqarish hajmining tarkibi, jami iste’mol tovarlari ishlab chiqarish hajmiga nisbatan foizda
(yanvar-mart)

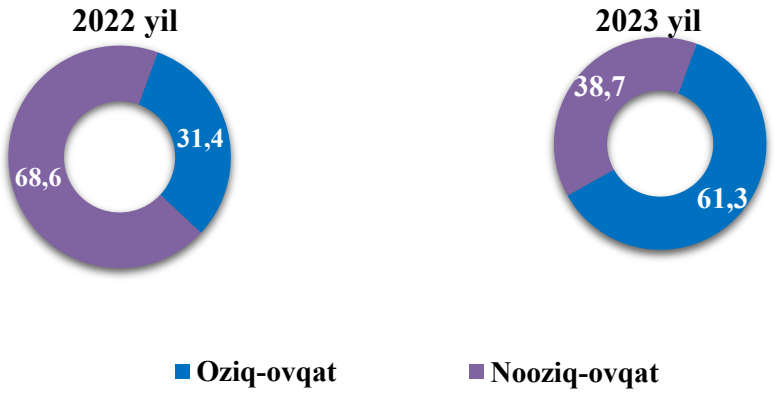

Hududlarning sanoat ishlab chiqarishi

Buxoro viloyatida sanoat korxonalarini modernizatsiya qilish, texnik va texnologik qayta jihozlash borasida amalga oshirilayotgan ishlar hududda ishlab chiqarish hajmi va sifatini yuksaltirishga xizmat qilmoqda. Buxoro viloyati sanoat ishlab chiqarish hajmi tarkibida eng ko‘p Qorovulbozor tumani (viloyat sanoat ishlab chiqarish hajmining 36,4 foiz ulushi), Buxoro shahri (11,7 foiz), G‘ijduvon tumani (10,9 foiz), Romitan tumani (7,1 foiz) hissasiga to‘g‘ri keladi.

2023 yil yanvar-mart oylarida shahar va tumanlarning jami sanoat ishlab chiqarish hajmidagi ulushi, foizda

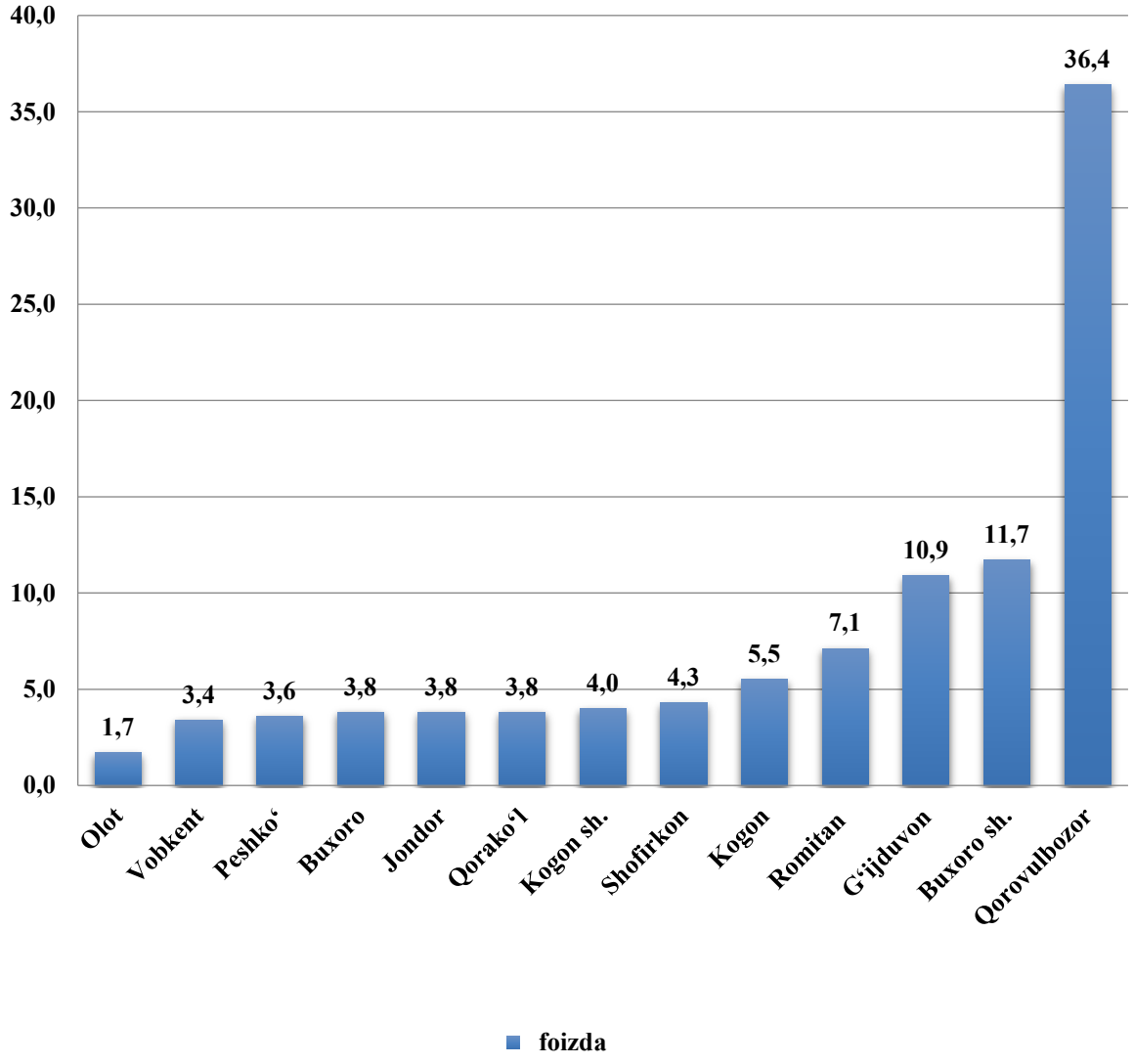

Hududlarning sanoat salohiyatini oshirish bo‘yicha amalga oshirib kelinayotgan izchil choralar natijasida Jondor (2022 yil yanvar-mart oylariga nisbatan 112,8 foizga), Shofirkon (112,7 foizga), Olot (112,3 foizga) va Vobkent (110,5 foizga) tumanlarida sezilarli darajada ishlab chiqarish hajmining o‘sishi ta’minlandi.

Sanoat mahsulotlari va iste'mol tovarlari ishlab chiqarish hajmi

(2023 yil yanvar-mart)

	Sanoat mahsulotlari, mlrd.so'mda [1)]	*2022 yil nisbatan, foizda*	*Iste'mol tovarlari, mlrd.so'mda*[1)]	*2022 yil nisbatan, foizda*
Buxoro viloyati	**6 216,1**	**103,3**	**1 594,6**	**111,3**
Buxoro sh.	730,1	100,7	382,3	104,2
Kogon sh.	247,0	93,1	53,4	53,3
tumanlar				
Buxoro	233,8	107,7	63,3	116,2
Vobkent	213,7	110,5	110,1	115,3
Jondor	233,9	112,8	109,2	98,3
Kogon	344,0	103,6	157,8	158,2
Olot	102,6	112,3	54,1	174,5
Peshko'	227,3	103,1	73,7	126,0
Romitan	442,1	102,6	52,0	114,8
Shofirkon	269,4	112,7	87,2	129,5
Qorako'l	235,0	98,7	88,4	83,1
Qorovulbozor	2263,0	100,3	73,5	2,3 m.
G'ijduvon	674,2	100,6	289,6	109,7

1) Hududlar bo'yicha taqsimlanmagan ma'lumotlarni qo'shgan holda

Hududlar bo‘yicha jami iste’mol tovarlarining ishlab chiqarish hajmidagi ulushi, foizda
(2023 yil yanvar-mart)

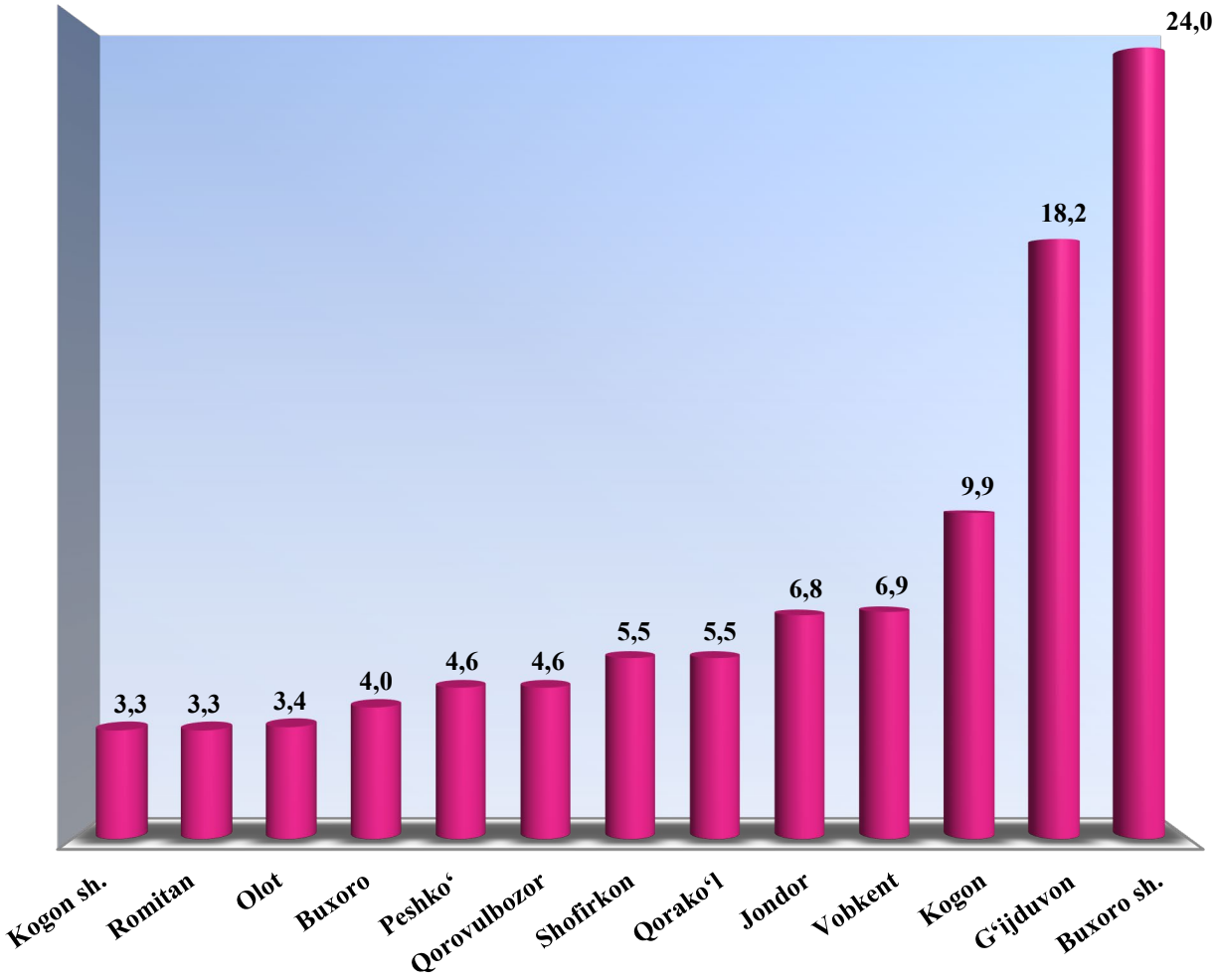

2023 yil yanvar-mart oylarida shahar va tumanlarning jami iste’mol tovarlarining ishlab chiqarish hajmidagi ulushi eng ko‘p Buxoro shahrida 24,0 foiz hamda G‘ijduvon tumanida 18,2 foizni tashkil qildi.

Aholi jon boshiga sanoat mahsulotlari ishlab chiqarishning tabaqalanishi tahlili Qorovulbozor tumanida (115 683,7 ming.so‘m) va Kogon tumanida (4 152,2 ming.so‘m) o‘rtacha viloyat darajasi ko‘rsatkichidan (3 087,7 ming.so‘m) ancha yuqoriligini ko‘rsatmoqda.

Hududlar bo‘yicha aholi jon boshiga sanoat mahsulotlari va iste’mol tovarlari ishlab chiqarish hajmi, ming.so‘mda
(2023 yil yanvar-mart)

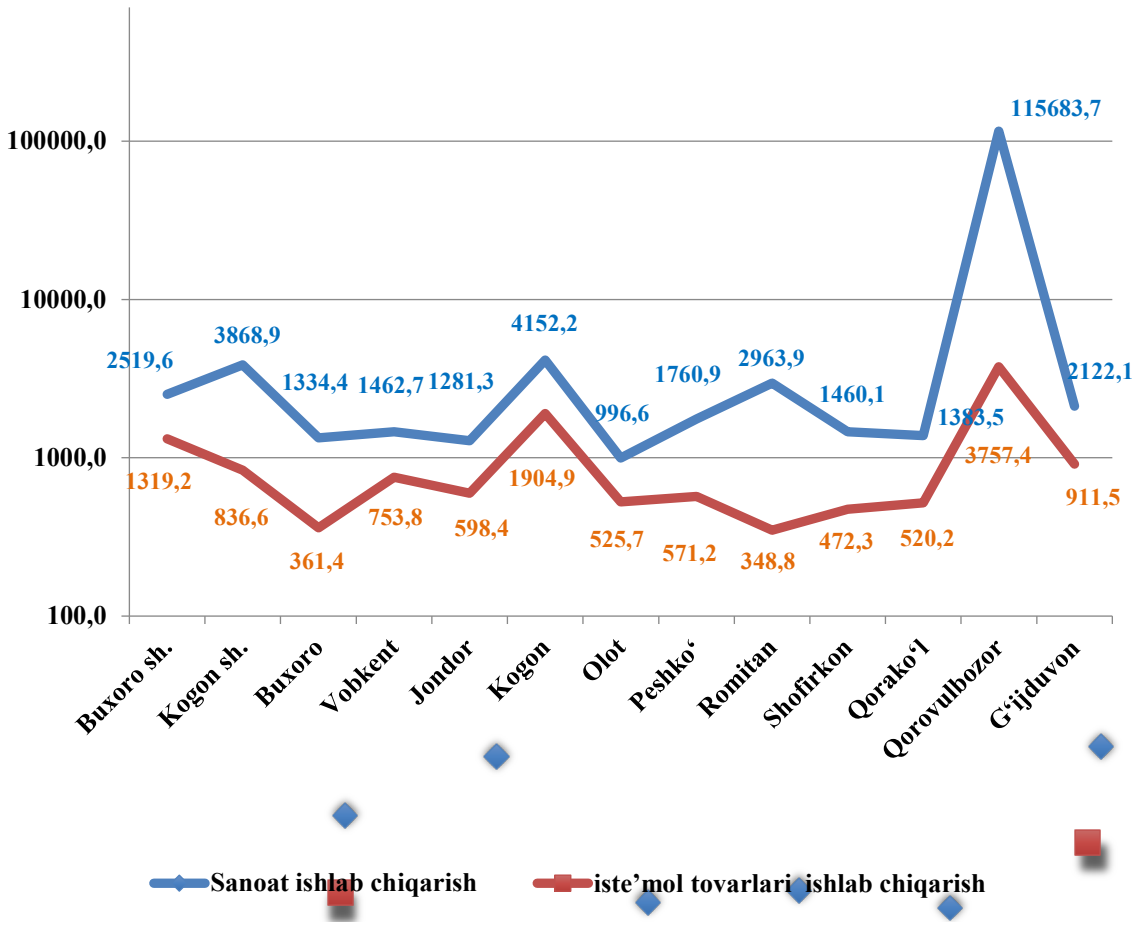

Hududlar kesimida aholi jon boshiga o‘rtacha sanoat mahsulotlari ishlab chiqarish hajmining yuqori o‘sish sur’atlari Shofirkon (2022 yil yanvar-mart oylariga nisbatan 111,1 foizga), Jondor (111,0 foizga) va Olot tumanlarida (110,7 foizga) kuzatilgan bo‘lsada, faqatgina Kogon shahrida (91,1 foizga) o‘sishning past sur’ati kuzatildi.

Sanoat ishlab chiqarishda kichik biznesning hissasi

Kichik tadbirkorlik subektlari sanoat ishlab chiqarishda keskin faollashgani natijasida ular tomonidan sanoat mahsulotlari ishlab chiqarish fizik hajmi indeksi o‘tgan yilning shu davriga nisbatan 100,3 foizga oshishini ta’minladi, o‘z navbatida kichik biznesning jami sanoat ishlab chiqarishidagi ulushi esa 37,4 foizni tashkil etmoqda.

Hududlar kesimida kichik biznesning sanoat mahsulotlari ishlab chiqarishdagi eng yuqori ulushi Kogon (jami sanoat mahsulotlari ishlab chiqarishdagi ulushi 99,3 foiz), Buxoro (94,9 foiz), Olot (95,6 foiz) va Shofirkon (89,2 foiz) tumanlarida kuzatildi. Shu bilan birga, eng kam ulush G‘ijduvon (34,9 foiz), Romitan (19,3 foiz) hamda Qorovulbozor (4,7 foiz) tumanlari kuzatildi.

Hududlar bo‘yicha kichik biznesning sanoat mahsulotlari ishlab chiqarishdagi ulushi, foizda
(2023 yil yanvar-mart)

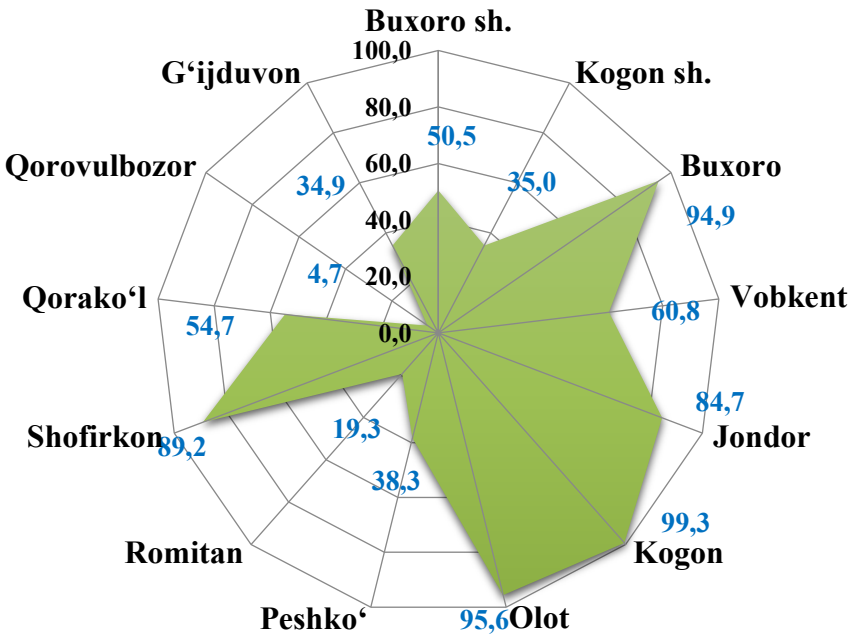

Tayyor mahsulotlar, butlovchi qismlar va materiallar ishlab chiqarishni mahalliylashtirish Dasturining amalga oshirilishi

Viloyat sanoat mahsulotlari ishlab chiqarishining rivojlanishiga tayyor mahsulotlar, butlovchi qismlar va materiallar ishlab chiqarishni mahalliylashtirish Dasturining amalga oshirilishi ham o‘z ta’sirini ko‘rsatdi, mazkur dastur doirasida kiritilgan 153 ta loyiha bo‘yicha 774,0 mlrd.so‘mlik mahsulotlar ishlab chiqarilgan bo‘lib, yanvar-mart oylarida 5 989,9 ming AQSH dollari miqdorida mahalliylashtirilgan mahsulotlar eksport qilindi.

Tayyor mahsulotlar, butlovchi qismlar va materiallar ishlab chiqarishni mahalliylashtirish dasturining asosiy ko‘rsatkichlari
(yanvar-mart)

	2022 yil	*2023 yil*
Loyihalar soni, *birlik*	148	153
Korxonalar soni, *birlik*	134	137
Ishlab chiqarish hajmi, *mlrd. so‘m*	420,1	774,0
Eksportga qilingan mahalliylashtirilgan mahsulot hajmi, *mln. AQSH doll.*	2,9	6,0
Yaratilgan yangi ish o‘rinlari, *birlik*	185	53

Chet el investitsiyalari ishtirokidagi korxonalar mahsulotlarining ishlab chiqarilishi

Hisobot davrida viloyatdagi xorijiy investitsiyalar ishtirokidagi korxonalar tomonidan 662,3 mlrd. so‘mlik mahsulot ishlab chiqarilgan. O‘tgan yilda qo‘shma korxonalarning umumiy ishlab chiqarishdagi ulushi 12,7 foizni tashkil etgan bo‘lsa, hisobot davrida bu ko‘rsatkich 10,7 foizni tashkil etgan holda o‘tgan yilning mos davriga nisbatan 2 bandga kamaygan.

Chet el investitsiyalari ishtirokidagi korxonalar mahsulotlarining sanoatning umumiy hajmidagi ulushi, foiz

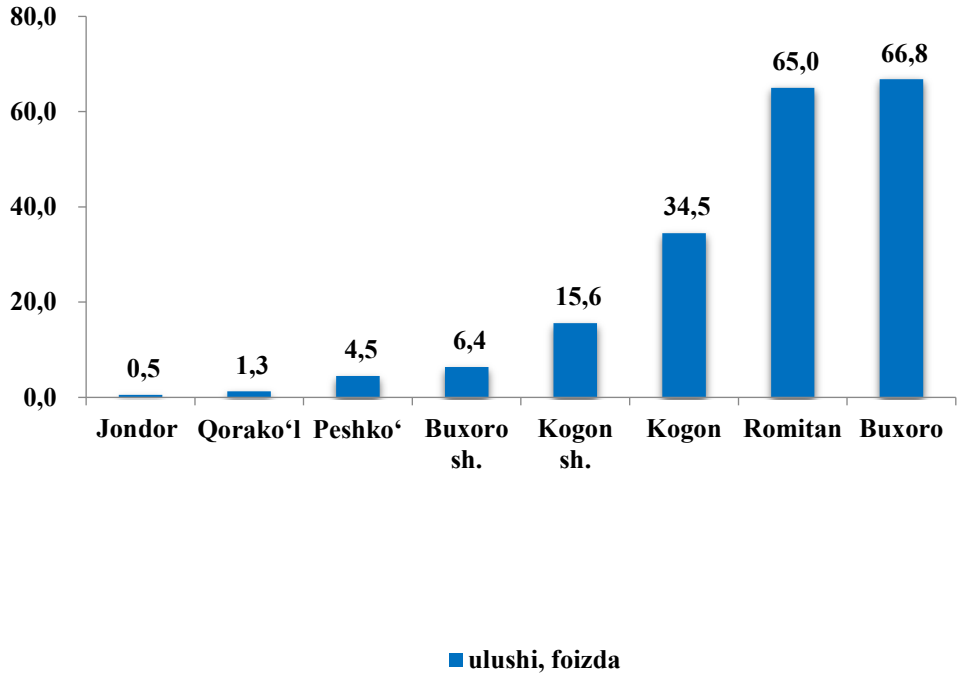

Faoliyat yuritayotgan va yangi tashkil etilgan sanoat korxonalari

Bugungi kunda viloyatda 4261 ta sanoat korxonalari faoliyat ko‘rsatayotgan bo‘lib, ulardan Buxoro shahriga 974 tasi, G‘ijduvon tumaniga 469 tasi, Kogon tumaniga 384 tasi, Romitan tumaniga 358 tasi, Jondor tumaniga 334 tasi, Buxoro tumaniga 303 tasi, Vobkent tumaniga 264 tasi, Shofirkon tumaniga 245 tasi, Qorako‘l tumaniga 241 tasi, Peshko‘ tumaniga 214 tasi, Kogon shahriga 192 tasi, Olot tumaniga 161 tasi va Qorovulbozor tumaniga 122 tasi to‘g‘ri keladi.

Faoliyat yuritayotgan va yangi tashkil etilgan sanoat korxonalari soni, *birlik*

(2023 yil yanvar-mart)

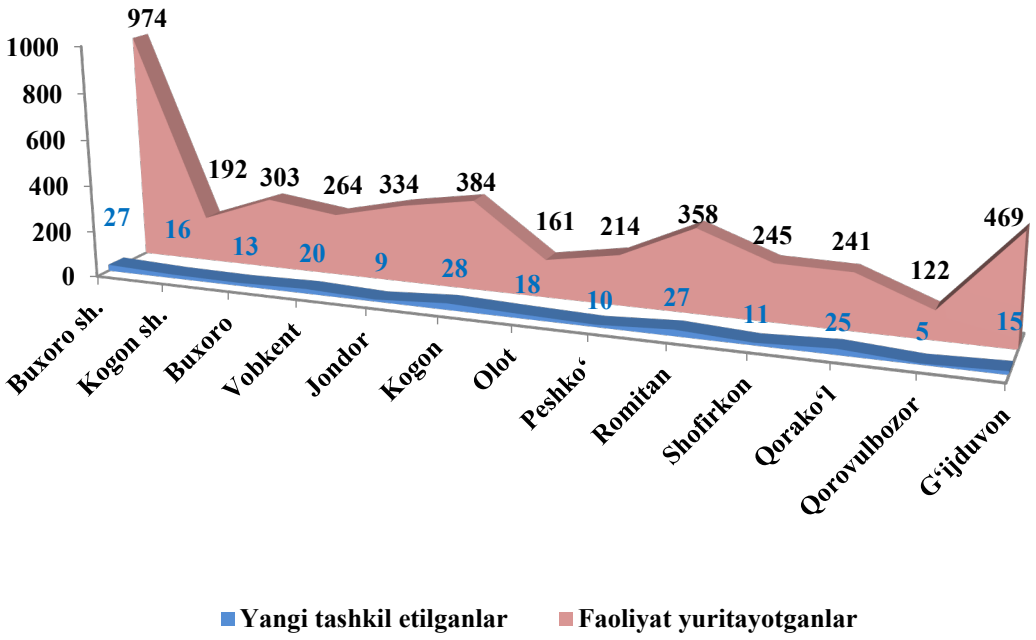

2023 yil yanvar-mart oylarida viloyatda 224 ta yangi sanoat korxonalari tashkil etilgan bo‘lib, ulardan Kogon tumaniga 12,5 foizi, Buxoro shahriga 12,1 foizi, Romitan tumaniga 12,1 foizi, Qorako‘l tumaniga 11,2 foizi, Vobkent tumaniga 8,9 foizi, Olot tumaniga 8,0 foizi, Kogon shahriga 7,1 foizi, G‘ijduvon tumaniga 6,7 foizi, Buxoro tumaniga 5,8 foizi, Shofirkon tumaniga 4,9 foizi, Peshko‘tumaniga 4,5 foizi, Jondor tumaniga 4,0 foizi, hamda Qorovulbozor tumaniga 2,2 foizi to‘g‘ri keladi.

Statistik ko‘rsatkichlarga izohlar

Sanoat mahsuloti ishlab chiqarish hajmi – korxona tomonidan ishlab chiqarilgan tayyor mahsulotlar, yarim tayyor, chetga sotishga mo‘ljallangan, nosanoat bo‘linmalarga va kapital qurilishga mo‘ljallangan mahsulotlar hajmini o‘z ichiga oladi: ishlab chiqarilishi hisobot davrida tugallanmagan uzoq muddatli mahsulotlarni ishlab chiqarish bo‘yicha ishlar; sanoat tusidagi ishlar (xizmatlar).

Sanoat ishlab chiqarishida o‘zgarish indekslari – solishtirma davrlarda mahsulotlar (ishlar, xizmatlar) fizik hajmining o‘zgarishini tavsiflovchi nisbiy ko‘rsatkichdir.

Iste’mol mollari – asosan shaxsiy iste’mol yoki foyda olish bilan bog‘liq bo‘lmagan boshqa maqsadlarda foydalanadigan sanoat mahsulotlari; iste’mol mollari ishlab chiqarish hajmi amaldagi narxlarda (QQS va aksizlar bundan mustasno) hisoblab chiqiladi.

Natura ko‘rinishida sanoat ishlab chiqarishi hajmi – boshqa korxonalarga jo‘natish uchun yoki ishlab chiqarishga mo‘ljallangan mahsulotlarni, shu jumladan, korxonaning sanoat ehtiyojlari uchun sarflangan mahsulotlarni o‘z ichiga oladi, ya’ni yalpi mahsulot.

Ishlab chiqarishni texnologik rivojlanish darajasiga ko‘ra guruhlash Yevrostat texnologik faoliyatining tasnifi asosida ishlab chiqilgan.

Mahalliylashtirish darajasi – ishlab chiqarishda ishlatiladigan mahalliy materiallar, mehnat va intellektual resurslarning ulushini belgilaydi; mahalliylashtirish darajasini hisoblashda xarajatlar, soliq to‘lovlari va ishlab chiqarish jarayoniga bevosita aloqador bo‘lmagan boshqa imtiyozlar hisobga olinmaydi.

Mahsulot sotish hajmi – savdo narxlarida keltiriladi (QQS va aksiyalar bundan mustasno).

Milliy valyutada eksport qilinadigan mahsulotlarning qiymati – O‘zbekiston Respublikasi Markaziy bankining kursi bo‘yicha hisob-kitob qilgan holda to‘ldiriladi.